

Månedsbrev April 2019

Presidentens hjørne

Rotaryvenner!

Jeg har skrevet mye om programmet i år, og jeg gjentar det gjerne: Det har vært svært mange givende foredrag. Jeg håper flere enn meg har sett møteprogrammet som en inspirator til innsats, repetisjon av for lengst glemt historie og/eller fagkompetanse og en serie små aha-opplevelser på de forskjellige fag- og temaområder. Selv om temaet er totalt bortebane (det hender jo en sjelden gang), er et godt foredrag inspirasjon til refleksjon, underholdning og inspirasjon.

Men Rotary er jo så mye mer. Sånn litt «i bakgrunnen» har Samfunnskomiteen gjennomført arrangementer til glede for store og små, Kameratskapskomiteen har arrangert og sørget for klubbinterne «trivselstiltak», MYU har bidratt i rekruttering, årets og neste års ungdomsutvekslinger, RYLA og PHF, og Internasjonal komite har tatt seg av kontakten med «det store Rotary» og internasjonale prosjekter.

Året nærmer seg slutten, og målene vi satte for et år siden eller mer, dukker opp i bevisstheten: Hvordan gikk det egentlig?

Sist jeg sjekket Club Central og Goal Center-sidene der jeg la inn mål fra vår vedtatte KPM på denne tiden i fjor, så det VELDIG BRA ut:

- 12 av våre innmeldte «mål» er oppnådd og fullført. Det som «gjenstår» er
- Medlemstall (dagens tall er 41, målet er 42)
- «kjøring til Solli» - ikke ferdigmeldt rett og slett fordi sesongen ikke er slutt, men «etableringen» er jo på plass for mange år siden, og målnøret er innen rekkevidde
- Penger til Polio Pluss «mangler» USD 120 (men bidrag til Annual Fund «skyter over» med nesten USD 400)
- «Media Stories» står med 7 av målet på 10 artikler i Varingen Vi klarer nok et par-tre til før 30. juni.

Til pinne 3 over hører at Guvernørens «Mål nr. 1» er USD 100 pr. medlem. I dette regnskapet «mangler» klubben USD 648. Året er jo ikke helt slutt, men for all del – jeg skal stå fjellstøtt når jeg svarer at «vi har hatt USD 100 som mål, og USD 83 er det vi klarte i år». Andre klubber klarte mer enn oss (flere er langt over målet), så på Distriktsnivå tror jeg dette går bra. Alt i alt: Et fantastisk år, også ift. KPM.

I løpet av noen uker skal vi nå revidere Club Visioning-målene etter halvgått treårsperiode (kanskje justere «fart», men ikke nødvendigvis retning), ferdigstille 2018/19 i Club Central, legge KPM for 2019/20 og starte et nytt år i Club Central.

Det har vært et flott Rotary-år så langt – mye skal gå galt hvis vi ikke skal kunne være SVÆRT FORNØYD når vi tar fatt på juli. Tusen takk for innsatsen, alle sammen!

Hilsen Øyvind

Klubbmøte 4. April

Direktør Arnstein Eknes: Teknologianvendelse

Foredragsholderen er segmentdirektør for spesielle skipstyper og har jobbet mye med IT og styringssystemer. Jarle benytter ham som foreleser og sensor ved Universitet i Sørøst-Norge, og de har ellers hatt tett samarbeid i mange år.

Han tok utgangspunkt i viktigheten av å være forberedt på «Business not as usual». Til dette har man overvåkningssystemer basert på økt digitalisering som vil varsle om avvik, men behovet for improvisering og total problemløsning er vanskelig å programmere. Derfor vil f. eks. helt selvstyrte skip alltid utgjøre en viss risiko som kan reduseres betydelig med en høyt kvalifisert minimumsbemanning.

Skipsfarten står overfor noen av de mest omfattende endringer i miljøreguleringer noensinne kombinert med voldsomme fremskritt på teknologisiden. Dette gjelder både fysisk teknologi og ikke minst datateknologi. Endringer i økosystemet vil påvirke skipsfarten i forhold til miljø, teknologi og økonomi. Fremtidens energimix påvirkes av miljøkrav og teknologisk utvikling, noe som slår svært ulikt ut for ulike skipstyper.

Derfor er det viktig å fortolke trender og scenarier. DNV GL har en fortløpende global oppdatering av «Energy Transition Outlook to 2050» som er basert på et stort antall utviklingsfaktorer og antagelser om deres samspill. En sikkerhetstilpasning i forhold til en ukjent, men likevel relativt sannsynlig, fremtid kan være å satse på brukte istedenfor nye skip i markedssegmenter som av ulike årsaker forventes å krympe i løpet av ikke altfor mange år.

FNs sjøfartsorganisasjon IMO har vedtatt vesentlig strengere krav til svovelinnhold i bunkersolje fra 2020 for å redusere skadelig utslipp. Dette har gitt et puff til utvikling av rensemetoder og overgang til gass- eller batteridrift, f.eks. langs norskekysten. Testing og utprøving krever avansert IT-teknologi.

Ref. Jarle

Klubbmøte 11. april 2019.

Professor Bjørn Olav Rosseland: Oppdatering på Polio +

President Øyvind åpnet møtet og informerte om at det var to medlemmer som hadde bursdag i påskeuken. Han ga så ordet til programkomitéformann Jarle som ba alle komiteforménn komme med et programforslag for neste Rotaryår.

Kveldens foredragsholder arbeider ved NMBU på ÅS. Emnet var «Poliomyelitt – hva er det? Rotarys arbeid for poliosaken.» Han hadde selv hatt poliomyelitt da han var liten, og gikk med skinn på venstre bein som følge av dette. Han trener for å motvirke plagene. Fra 1972 har det vært kjent at det er ca. 5 - 10 % som har utviklet senskader, dette kalles Postpoliosyndrom.

Lenge lurte en på hva som var årsaken til sykdommen. Det var flest barn som fikk den, derfor fikk sykdommen navnet barnelammelse, før en fant at det var et virus i størrelse 20 til 450 n.m. Smittemåten er ved mat, vann og spytt. Den som blir smittet trenger ikke å bli syk, han kan bære med seg smitten i ca. fire måneder og smitte andre. Av polioviruset fantes det tre typer, type to er utryddet, type tre har ikke vist seg siden 2012. I første del av 1900 - tallet kom store epidemier til Europa og Nord Amerika. Det siste store utbrudd i Norge kom fra 1950 til 1954. I 1955 hadde Jonas Salk og Tomas Francis utviklet en vaksine mot polio. I 1958 ble mange norske barn vaksinert mot polio.

Polio er i dag nesten utryddet, men den finnes fremdeles i Pakistan, Afghanistan og Nigeria. I det siste er det også rapportert om polio i Syria og Somalia. Poliovaksinen gis som sprøyte eller som to dråper på tunga. Den første vaksinen

var døde virus, senere er det utviklet vaksine av levende svekket virus. Krig og uro gjør det vanskelig å få vaksinert befolkningen. Hjelpere som vil vaksinere er blitt drept.

I kampen for å utrydde polio er det fra 1985 - 2019 gitt 123 milliarder NOK. Av dette har Bill og Melinda Gates Foundation gitt 25 milliarder NOK, og Rotary har gitt 13 milliarder NOK. Foredragsholderen oppfordret oss å ta oppfrisknings-vaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og poliomyelitt hvert tiende år.

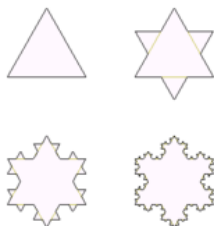
På overtid ble to nye medlemmer opptatt i klubben. Det var Berit Solli, hun er ekte Nittedøl. Hun er utdannet sykepleier og har arbeidet på Glitre. Hun ble med da sykehuset flyttet til Jessheim. Den andre var Øyvind Bognø. Han har grunnutdannelse som sykepleier. Han arbeider nå som leder av Skytta bo- og servicesenter.

Ref. Adolf

Klubbmøte 25. april Realfagspris og RYLA. Vinnerpresentasjon og tilbakemelding.

Realfagsprisen:

Eivind introduserte. Han fortalte om prisen og kriteriene. Juryen bestod av lærere og Rotarianere. Omtale av prisutdelingen ble gitt i forrige månedsbrev. Vi hadde invitert vinnerne av årets realfagspris ved Bjertnes VGS til møtet. Disse er Martinius T Singdahlsen (1.pris) og Halvor N Melsom (2.pris). Dessverre kunne Halvor ikke komme, men Martinius gjentok for oss sitt innlegg på fagdagen, med tittelen «Fraktaler».

Fraktaler

Fraktaler er mønstre som gjentar seg i forskjellige skalaer. Et eksempel er gitt i figuren på forrige side. Vi starter med en trekant, og på hver side av denne tegner vi en ny trekant. På hver side av de nye, små trekantene tegner vi en ny mindre trekant og så videre i det uendelige.

Fraktalmønstre er interessante i matematikken, og de finnes også i naturen for eksempel i grener på trær, i lyn og kanskje i universet. Martinius diskuterte særlig den siste av disse mulighetene, men hadde ingen sikker konklusjon.

RYLA

Frida Grønvold og Simon Langedal som deltok fra NRK på Ryla 2019 i mars viste bilder og fortalte om kurset. Kristine Johnskareng som også deltok, kunne ikke være tilstede. De takket for at de fikk anledning til å delta og fortalte om mye god læring gjennom interessante foredrag. Bla. om bærekraft og kommunikasjon. Men det var også noen foredrag som ikke var gode - det bør være bedre kvalitetssikring av dem i forkant. De fikk omvisning på Oscarsborg og ble kjent med mange nye unge. De ba om at Rotary ble bedre på forhåndsinformasjon om innholdet i kurset og at det ble sendt ut bekreftelse i god tid før kurset.

Ref. Bente og Eivind

Redaktør Jarle